

УДК 159.9.07:316.346.32-053.6(477)

Гуцол Кирило Віталійович

доктор філософії з психології,

старший науковий співробітник

Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України

м. Київ, Україна

Hutsol Kyrylo

PhD in Psychology, Senior Researcher

G. S. Kostyuk Institute of Psychology of the NAES of Ukraine

Kyiv, Ukraine

ORCID: 0000-0002-2820-2590

[https://doi.org/10.60022/4\(s\)-11-GF](https://doi.org/10.60022/4(s)-11-GF)

НАРАТИВНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ПІСЛЯВОЄННОГО МАЙБУТНЬОГО УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ

NARRATIVE REPRESENTATIONS OF THE POST-WAR FUTURE AMONG UKRAINIAN YOUTH

Анотація. Стаття присвячена дослідженню особливостей наративної репрезентації повоєнного майбутнього в уявленні сучасної української молоді в умовах повномасштабної війни та тривалої соціальної невизначеності. Обґрунтовано теоретико-методологічні засади наративної психології як підґрунтя для вивчення темпоральних конструктів ідентичності, процесів смислотворення та проспективного виміру особистісного наративу. Висвітлено роль наративної когерентності як психологічного ресурсу, що забезпечує підтримання неперервності ідентичності та інтеграцію травматичного досвіду в умовах колективної травми. Проаналізовано особливості наративної репрезентації повоєнного майбутнього у молодіжному дискурсі та механізми наративної регуляції образів майбутнього. На основі аналізу наративних інтерв'ю виокремлено чотири типологічні конфігурації наративів про повоєнне майбутнє: відновлювальні, трансформаційні, амбівалентні та дисоціативні. Встановлено домінування трансформаційного типу наративу, в якому майбутнє конституюється через ідеї суспільного оновлення, особистісного зростання та активної суб'єктної позиції. Показано, що трансформаційні наративи пов'язані зі здатністю інтегрувати травматичний досвід у цілісну смислову структуру та підтримувати відчуття особистісної агентності. Виявлено, що типологічні конфігурації наративів відображають різні способи темпоральної організації досвіду та підтримання неперервності ідентичності в умовах колективної травми. Окреслено перспективи використання наративно-орієнтованих технологій у психологічному супроводі молоді в умовах повоєнного відновлення України.

Ключові слова: особистість, наратив, наративна ідентичність, молодь, темпоральність, когерентність, війна.

Abstract. The article examines the peculiarities of narrative representations of the post-war future in the consciousness of contemporary Ukrainian youth under conditions of full-scale war and prolonged social uncertainty. The theoretical and methodological foundations of narrative psychology are substantiated as a basis for studying temporal constructs of identity, processes of meaning-making, and the prospective dimension of personal narrative. The role of narrative coherence as a psychological resource ensuring the continuity of identity and the integration of traumatic experience under conditions of collective trauma is highlighted. The study analyzes the peculiarities of narrative representations of the post-war future in youth discourse and the mechanisms of

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

narrative regulation of future images. Based on the analysis of narrative interviews, four typological configurations of narratives about the post-war future were identified: restorative, transformational, ambivalent, and dissociative narratives. The dominance of transformational narratives was established, in which the future is constituted through ideas of social renewal, personal growth, and active subjectivity. It is shown that transformational narratives are associated with the ability to integrate traumatic experience into a coherent meaning structure and maintain a sense of personal agency. It was found that typological narrative configurations reflect different ways of temporal organization of experience and maintenance of identity continuity under conditions of collective trauma. The prospects for using narrative-oriented technologies in the psychological support of youth in the context of Ukraine's post-war recovery are outlined.

Keywords: *personality, narrative, narrative identity, youth, temporality, coherence, war.*

Постановка проблеми. Повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України кардинально змінила темпоральну структуру буття мільйонів українців і поставила перед психологічною наукою принципово нові дослідницькі завдання.

Особливо вразливою в цьому контексті виявилась молодь — покоління, яке перебуває у сензитивному для формування ідентичності та базових уявлень про майбутнє віковому діапазоні [1]. Якщо до широкомасштабного вторгнення дослідники фіксували виражену орієнтацію молодих людей на побудову перспективних планів та проектування власного life-design, то в умовах хронічної воєнної загрози ці процеси зазнали суттєвих трансформацій [2].

Психологічна наука накопичила значний досвід вивчення впливу колективних травматичних подій на суб'єктивні образи майбутнього. Разом з тим питання специфіки нарративної репрезентації повоєнного майбутнього саме в українському молодіжному контексті залишається малодослідженим, що визначає актуальність звернення до теоретико-методологічного апарату нарративної психології. Остання розглядає нарратив не лише як інструмент ретроспективного осмислення пережитого, але й як активний механізм конструювання перспективних образів особистості та спільноти [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичну основу дослідження складають концептуальні розробки у галузі нарративної психології та психологічної герменевтики. Фундаментальними для розуміння нарративної ідентичності є праці П. Рікера, який увів поняття нарративної ідентичності як такої, що конститується у просторі між двома полюсами — незмінним «хто» (idem) та плінним «хто» (ipse), і підкреслив темпоральну природу людського буття [4]. Концепція Д. Макадамса розглядає особистісний нарратив як психологічну основу ідентичності і спосіб інтеграції досвіду в цілісний особистісний міф [5].

В українській психологічній науці систематичну розробку нарративного підходу здійснює наукова школа Н.В. Чепелевої, у межах якої розроблено концепцію нарративу як інструменту смислотворення особистості [6].

Важливим теоретичним доробком є дослідження в галузі нарративної когерентності. Зокрема, L. Vanden Poel та D. Hermans показали, що здатність конструювати зв'язний, темпорально організований

нарратив про власний досвід безпосередньо корелює з показниками психологічного благополуччя і є захисним чинником щодо інтерналізованих симптоматичних реакцій [7].

Зазначені результати є актуальними у контексті вивчення впливу колективної травми на нарративні конфігурації репрезентації досвіду української молоді.

Розвиток нарративної ідентичності в юнацькому і ранньодорослому віці досліджується у роботах К.С. McLean та М. Pasupathi, які показали, що здатність інтегрувати минуле і теперішнє у зв'язну особистісну історію та артикулювати майбутнє є ключовим психосоціальним досягненням зазначеного вікового періоду [8]. Такий процес набуває особливої складності в умовах тривалої невизначеності, породженої збройним конфліктом.

Дослідження психологічних наслідків воєнної травми для процесів становлення ідентичності молоді знаходяться у фокусі уваги низки учених. Так, праці S. Hobfoll зі збереження ресурсів (COR-теорія) показують, яким чином загроза базовим ресурсам дестабілізує психологічну рівновагу та здатність до перспективного планування [9]. Наукові розвідки G. Bonanno у галузі резиліентності засвідчують, що здатність конструювати позитивно забарвлені образи майбутнього є одним з ключових предикторів успішної адаптації до травматичних подій [10].

Разом з тим проблема вивчення специфіки перспективних нарративів, зокрема в контексті повоєнного відновлення України залишаються недостатньо розробленими в існуючому науковому дискурсі, чим і зумовлена постановка завдань даної статті.

Мета статті — дослідити особливості нарративної репрезентації повоєнного майбутнього в уявленні сучасної української молоді.

Відповідно до мети визначено такі завдання: обґрунтувати теоретико-методологічні засади дослідження нарративної репрезентації майбутнього в контексті нарративної психології та виокремити типологічні конфігурації нарративів про повоєнне майбутнє.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концептуальним підґрунтям дослідження слугує розуміння нарративу як фундаментального способу організації людського досвіду та конструювання ідентичності. Наративна психологія виходить з положення про те, що людина є homo narrans — істотою,

яка конститує власну ідентичність у процесі розповіді та переосмислення власної історії [3].

Темпоральна структура наративу включає не лише ретроспективний та поточний, але й проспективний виміри — уявлення про те, якою може бути власна історія в майбутньому.

У контексті воєнного досвіду проспективний вимір наративної ідентичності набуває особливого значення. Колективна травма, породжена масштабними воєнними діями, руйнує звичні горизонти сподівань, порушує темпоральну неперервність суб'єктивного досвіду і вимагає реконструкції образу майбутнього на нових засадах.

Дослідження N. Frolova та R. C. Silver, здійснене у контексті повномасштабного вторгнення в Україну, показало, що хронічна й раптова природа колективної травми породжує специфічні дезінтегруючі впливи на психологічне функціонування та здатність до проектування майбутнього [2]. Таке завдання є особливо складним для молоді, в якій формування стійкого уявлення про власне майбутнє є ключовим психосоціальним запитом відповідного вікового етапу [8].

Для вивчення наративних репрезентацій повоєнного майбутнього у даному дослідженні застосовано методику наративного інтерв'ю у поєднанні зі структурним і змістовим аналізом отриманих текстів. Основою аналізу слугувало розуміння наративної когерентності як ключового показника психологічного функціонування: зв'язний і темпорально упорядкований особистісний наратив свідчить про інтегрованість ідентичності, тоді як його фрагментарність маркує її дисоціативні тенденції [7].

У пілотажному дослідженні взяли участь 68 студентів (18–22 років) з різних регіонів України. Аналіз отриманих наративних текстів дозволив виокремити чотири основні типологічні конфігурації наративів про повоєнне майбутнє.

Відновлювальний наратив характеризується орієнтацією на повернення до докризового стану та відновлення втраченого. У таких наративах майбутнє конститується через образи повернення — до рідних місць, до довоєнного способу життя, до пережитих до вторгнення стосунків і практик. Прикладом є такий фрагмент: «Я хочу, щоб все стало, як було. Щоб повернулись люди, щоб міста відбудували, щоб можна було жити нормально». Відновлювані наративи демонструють виражений ресурс зв'язку з традицією та ідентифікацією з довоєнним «я», проте можуть свідчити і про труднощі інтеграції травматичного досвіду [9].

Трансформаційний наратив відзначається конституванням майбутнього через ідею докорінного оновлення — особистісного і суспільного. Молоді люди з таким типом наративу розглядають повоєнне майбутнє як можливість побудувати принципово нову Україну, вільну від системних недоліків минулого. «Після перемоги ми будемо будувати зовсім іншу країну. У нас буде шанс зробити все правильно». Деякі парадокси трансформаційного наративу,

зокрема пов'язані з рівнем резильєнтності схарактеризовані Bonanno [10].

Амбівалентний наратив поєднує елементи відновлення і трансформації з вираженою невизначеністю стосовно можливості реалізації бажаного майбутнього. Характерним є сполучення надії і тривоги, оптимізму і скептицизму: «Я хочу вірити, що буде краще, але не знаю чи це взагалі можливо. Стільки всього знищено». Амбівалентні наративи відображають нормативну психологічну реакцію на тривалу невизначеність і можуть розглядатись як потенційний ресурс за умови психологічного супроводу [8].

Дисоціативний наратив відзначається фрагментарністю, розривами темпоральної неперервності та або повним уникненням теми майбутнього, або її знеціненням: «Я не думаю про майбутнє взагалі. Я не хочу про це говорити. Навіщо про нього думати». Такі наративи корелюють із вищими рівнями психологічного дистресу і є маркерами потреби у психологічній допомозі [5].

Кількісний розподіл виявлених типів наративів засвідчив домінування трансформаційного типу (41,2%), за яким слідує відновлювальний (27,9%), амбівалентний (22,1%) і дисоціативний (8,8%) типи. Отримані результати вказують на виражений ресурсний потенціал української молоді, адже більшість учасників дослідження виявляють здатність конституювати позитивно забарвлені образи майбутнього, орієнтовані не на просте повернення до статус-кво, а на створення нових умов буття.

Окремого аналізу потребує питання про психологічні механізми, що визначають приналежність особистості до того чи іншого типу наративу. Згідно з отриманими даними, ключовим предиктором трансформаційного і відновлювального типів наративу є збереженість базового відчуття агентності — здатності впливати на власне життя і бути його автором, що підтримується наявністю значущих цілей, соціальних зв'язків і досвідом подолання труднощів [9]. Натомість дисоціативний наратив пов'язаний із виснаженням особистісних ресурсів внаслідок безпосередньої загрози фізичній безпеці і базовим умовам існування.

З нашої точки зору, також доцільно проаналізувати ґендерний вимір наративних репрезентацій майбутнього. У дослідженні виявлено, що наративи молодих жінок частіше містять образи колективного відновлення та турботи про інших, тоді як наративи молодих чоловіків більшою мірою акцентують індивідуальні здобутки і суспільні перетворення. Разом з тим обидві групи демонструють схожі показники наративної когерентності, що свідчить про відсутність виражених ґендерних відмінностей у загальній здатності до конструювання позитивних образів майбутнього [6].

Регіональний вимір наративних репрезентацій майбутнього виявився суттєво диференційованим. Молодь із регіонів, безпосередньо охоплених воєнними діями, частіше демонструє амбівалентний і дисоціативний типи наративів, тоді як молодь із відносно

безпечних регіонів — трансформаційний та відновлювальний.

Зазначений результат узгоджується із теорією ресурсів С. Хоббфолла, відповідно до якої безпосередня загроза базовим ресурсам суттєво обмежує здатність суб'єкта до проспективного смислотворення [9].

Важливим аспектом дослідження є аналіз зв'язку між типом наративної репрезентації майбутнього і динамікою ідентичності в умовах тривалої невизначеності. Трансформаційний наратив виявляється найбільш функціональним з точки зору підтримки неперервності ідентичності: він не заперечує і не ігнорує травматичний розрив, але інтегрує його у ширшу смислову структуру, надаючи йому значення каталізатора змін [4].

Дослідження свідчать, що систематична нарація складних переживань у контексті тривалих стосунків пов'язана зі зростанням емпатії, смирення і здатності до близькості [12]. Відновлювальний наратив підтримує зв'язок з довоєнним «я», що є ресурсним, проте може ускладнювати прийняття змін, яких зазнала ідентичність у процесі воєнного досвіду. Амбівалентний наратив відображає «роботу скорботи» за втраченим образом майбутнього і є нормативним перехідним станом, що потенційно передувє більш інтегрованої наративній позиції. Дисоціативний наратив свідчить про тимчасове «заморожування» проспективної функції ідентичності.

Аналіз наративних матеріалів дослідження дозволив також виявити ряд повторюваних наративних патернів, характерних для кожного типу. Так, для трансформаційного наративу типовим є використання образів «будівництва» і «створення» нового — мовних метафор, що передають активну агентну позицію суб'єкта щодо повоєнного майбутнього.

Відновлювальний наратив характеризується образами «повернення», «відбудови», «відновлення» — метафорикою реституції. Амбівалентний наратив відзначається семантикою умовності («якщо», «можливо», «хотілося б»), яка відображає переживання

невизначеності. Дисоціативний наратив маркується уникненням темпоральних маркерів майбутнього часу і зосередженням на конкретиці теперішнього моменту.

Отже, найбільш ресурсним постає трансформаційний тип наративу, що підтримує суб'єктивне відчуття агентності, смислову інтеграцію травматичного досвіду та позитивне бачення майбутнього. Натомість дисоціативний тип пов'язаний із фрагментацією ідентичності та зниженням здатності до проспективного смислотворення.

У контексті вищезазначеного, важливим аспектом є також аналіз наративних технологій, що можуть бути використані у психологічному супроводі молоді в умовах повоєнного відновлення. Наративна терапія, наративне консультування та наративно орієнтовані групові форми роботи демонструють суттєвий потенціал у роботі з молодими людьми, що переживають кризу ідентичності внаслідок воєнного досвіду. Такі технології спрямовані на підтримку процесів ре-авторства як здатності суб'єкта переосмислити власну життєву історію і конституювати нові, більш ресурсні версії особистісного наративу [11].

Наративно-орієнтований психологічний супровід молоді в умовах повоєнного відновлення може будуватися навколо кількох ключових напрямів. Перший з них стосується роботи з темпоральністю особистісного наративу: допомоги молодій людині відновити суб'єктивне відчуття можливого майбутнього і сконструювати бодай часткові, але реалістичні образи того, «яким воно може бути». Другий напрям більшою мірою пов'язаний із роботою з наративною когерентністю, наданням підтримки у вибудовуванні зв'язної і темпорально упорядкованої особистісної розповіді, що включає воєнний досвід як частину власної ідентичності, а не лише як «чужорідне і незрозуміле» в їх житті [7]. Третій напрям психологічної допомоги стосується групових форм роботи, що використовують можливості колективного

Таблиця 1

**Узагальнена характеристика типологічних конфігурацій наративів
про повоєнне майбутнє української молоді**

Характеристика	Відновлювальний наратив	Трансформаційний наратив	Амбівалентний наратив	Дисоціативний наратив
Орієнтація на майбутнє	Відновлення довоєнного стану	Докорінне оновлення України	Надія + тривога, невизначеність	Уникнення теми майбутнього
Провідна метафора	«Повернення», «відбудова»	«Будівництво», «нова країна»	«Якщо», «хотілося б»	Замовчування, фокус на сьогодні
Суб'єктна позиція	Відновлювальна	Агентна, трансформаційна	Пошукова, перехідна	Реактивна, відчужена
Інтеграція травми	Часткова (ресурс традиції)	Висока (травма — каталізатор)	В процесі (нормативна скорбота)	Низька (фрагментація досвіду)
Наративна когерентність	Висока	Висока	Середня	Низька
Ресурсний потенціал	Помірний	Високий	Помірний	Низький
Потреба у психологічному супроводі	Помірна	Низька	Помірна	Висока

Джерело: сформовано автором

нарративу як спільного конструювання образів повоєнного майбутнього, обміну наративами відновлення і трансформації.

Важливим напрямом є також використання наративних практик у психоедукаційній роботі з молоддю, зокрема ознайомлення зі стратегіями наративної саморегуляції, розвиток усвідомлення власних наративних патернів і їх впливу на психологічний стан. Такий підхід ґрунтується на розумінні наративної компетентності як здатності ефективно використовувати наративні стратегії для осмислення досвіду і регуляції власного стану, як ресурсу ментального здоров'я [6]. Розвиток цієї компетентності є завданням як особистісного, так і соціокультурного рівня, адже формування культури наративної рефлексії є умовою повноцінного суспільного відновлення після травматичного досвіду війни.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити такі узагальнення. Наративна репрезентація повоєнного майбутнього є психологічно значущим конструктом, який виконує не лише описову, але й активну смислотворчу і саморегулятивну функції. Типологічний аналіз виявив чотири конфігурації наративів про повоєнне майбутнє (відновлювальний,

трансформаційний, амбівалентний і дисоціативний), що корелюють із різними показниками психологічного функціонування і наративної когерентності. Домінування трансформаційного типу наративу у більш ніж 40% досліджуваних свідчить про виражений ресурсний потенціал української молоді та її здатність породжувати продуктивні конструкти стосовно повоєнного майбутнього. Регіональний вимір наративних репрезентацій відображає диференціацію ресурсного потенціалу залежно від безпосередньої близькості до зони бойових дій, що підтверджує положення теорії ресурсів про вплив загрози базовим ресурсам на здатність до перспективного смислотворення. Наративно-орієнтований психологічний супровід молоді (робота з темпоральністю, наративною когерентністю і відчуттям агентності) є актуальним напрямом практичної психології в умовах повоєнного відновлення.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з лонгітюдним вивченням динаміки наративних репрезентацій майбутнього у міру розгортання воєнного та повоєнного досвіду, розробкою і апробацією наративно-орієнтованих програм психологічного супроводу української молоді.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.

ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Список використаних джерел

1. McAdams D. P., McLean K. C. Narrative identity. *Current Directions in Psychological Science*. 2013. Vol. 22. № 3. P. 233–238. <https://doi.org/10.1177/0963721413475622> (дата звернення: 10.04.2026).
2. Frolova N., Silver R. C. A sudden but prolonged collective trauma: The Ukrainian experience. *PLOS Mental Health*. 2024. Vol. 1. № 1. P. e0000056. <https://doi.org/10.1371/journal.pmen.0000056> (дата звернення: 20.09.2026).
3. Чепелева Н. В. Наратив як засіб смислотворення та самопроєктування особистості. *Актуальні проблеми психології: зб. наук. праць* / за ред. С. Д. Максименка. Київ : Ін-т психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2022. Т. 2. Вип. 17. С. 5–22.
4. Пікер П. *Сам як інший* / пер. з фр. Б. Чернюх. Київ: Дух і Літера, 2019. 458 с.
5. Adler J. M., Lodi-Smith J., Philippe F. L., Houle I. The incremental validity of narrative identity in predicting well-being: A review of the field and recommendations for the future. *Personality and Social Psychology Review*. 2016. Vol. 20. № 2. P. 142–175. <https://doi.org/10.1177/1088868315585068> (дата звернення: 12.04.2026).
6. Blackie L. E. R., Weststrate N. M., Turner K., Adler J. M., McLean K. C. Broadening our understanding of adversarial growth: The contribution of narrative methods. *Journal of Research in Personality*. 2023. Vol. 103. Art. 104359. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2023.104359> (дата звернення: 14.04.2026).
7. Vanden Poel L., Hermans D. Narrative coherence and identity: associations with psychological well-being and internalizing symptoms. *Frontiers in Psychology*. 2019. Vol. 10. Art. 1171. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01171> (дата звернення: 15.04.2026).
8. McLean K. C., Syed M., Pasupathi M., Adler J. M., Dunlop W. L., Drustrup D., Fivush R., Graci M. E., Lilgendahl J. P., Lodi-Smith J., McAdams D. P., McCoy T. P. The empirical structure of narrative identity: The initial Big Three. *Journal of Personality and Social Psychology*. 2020. Vol. 119. № 4. P. 920–944. <https://doi.org/10.1037/pspp0000247> (дата звернення: 12.04.2026).
9. Hobfoll S. E., Halbesleben J., Neveu J.-P., Westman M. Conservation of resources in the organizational context: The reality of resources and their consequences. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*. 2018. Vol. 5. P. 103–128. <https://doi.org/10.1146/annurev-orgpsych-032117-104640> (дата звернення: 08.04.2026).

10. Bonanno G.A. The resilience paradox. *European Journal of Psychotraumatology*. 2021. Vol. 12. № 1. Art. 1942642. <https://doi.org/10.1080/20008198.2021.1942642> (дата звернення: 09.04.2026).
11. Adler J. M., Dunlop W. L., Fivush R., Lilgendahl J. P., Lodi-Smith J., McAdams D. P., McLean K. C., Pasupathi M., Syed M. Research methods for studying narrative identity: A primer. *Social Psychological and Personality Science*. 2017. Vol. 8. № 5. P. 519–527. <https://doi.org/10.1177/1948550617698202> (дата звернення: 16.04.2026).
12. Blackie L. E. R., McLean K. C. Examining the longitudinal associations between repeated narration of recent transgressions within individuals' romantic relationships and character growth in empathy, humility, and compassion. *European Journal of Personality*. 2022. Vol. 36. № 4. P. 507–528. <https://doi.org/10.1177/08902070211028696> (дата звернення: 17.04.2026).

References

1. McAdams, D. P., & McLean, K. C. (2013). Narrative identity. *Current Directions in Psychological Science*, 22(3), 233–238. <https://doi.org/10.1177/0963721413475622>
2. Frolova, N., & Silver, R. C. (2024). A sudden but prolonged collective trauma: The Ukrainian experience. *PLOS Mental Health*, 1(1), e0000056. <https://doi.org/10.1371/journal.pmen.0000056>
4. Ricoeur, P. (2019). *Sam yak inshyi [Oneself as Another]* (B. Cherniukh, Trans.). Dukh i Litera.
5. Adler, J. M., Lodi-Smith, J., Philippe, F. L., & Houle, I. (2016). The incremental validity of narrative identity in predicting well-being: A review of the field and recommendations for the future. *Personality and Social Psychology Review*, 20(2), 142–175. <https://doi.org/10.1177/1088868315585068>
6. Blackie, L. E. R., Weststrate, N. M., Turner, K., Adler, J. M., & McLean, K. C. (2023). Broadening our understanding of adversarial growth: The contribution of narrative methods. *Journal of Research in Personality*, 103, Article 104359. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2023.104359>
7. Vanden Poel, L., & Hermans, D. (2019). Narrative coherence and identity: associations with psychological well-being and internalizing symptoms. *Frontiers in Psychology*, 10, Article 1171. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01171>
8. McLean, K. C., Syed, M., Pasupathi, M., Adler, J. M., Dunlop, W. L., Drustup, D., Fivush, R., Graci, M. E., Lilgendahl, J. P., Lodi-Smith, J., McAdams, D. P., & McCoy, T. P. (2020). The empirical structure of narrative identity: The initial Big Three. *Journal of Personality and Social Psychology*, 119(4), 920–944. <https://doi.org/10.1037/pspp0000247>
9. Hobfoll, S. E., Halbesleben, J., Neveu, J.-P., & Westman, M. (2018). Conservation of resources in the organizational context: The reality of resources and their consequences. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 5, 103–128. <https://doi.org/10.1146/annurev-orgpsych-032117-104640>
10. Bonanno, G. A. (2021). The resilience paradox. *European Journal of Psychotraumatology*, 12(1), Article 1942642. <https://doi.org/10.1080/20008198.2021.1942642>
11. Adler, J. M., Dunlop, W. L., Fivush, R., Lilgendahl, J. P., Lodi-Smith, J., McAdams, D. P., McLean, K. C., Pasupathi, M., & Syed, M. (2017). Research methods for studying narrative identity: A primer. *Social Psychological and Personality Science*, 8(5), 519–527. <https://doi.org/10.1177/1948550617698202>
12. Blackie, L. E. R., & McLean, K. C. (2022). Examining the longitudinal associations between repeated narration of recent transgressions within individuals' romantic relationships and character growth in empathy, humility, and compassion. *European Journal of Personality*, 36(4), 507–528. <https://doi.org/10.1177/08902070211028696>